

Parlamenti választások Romániában

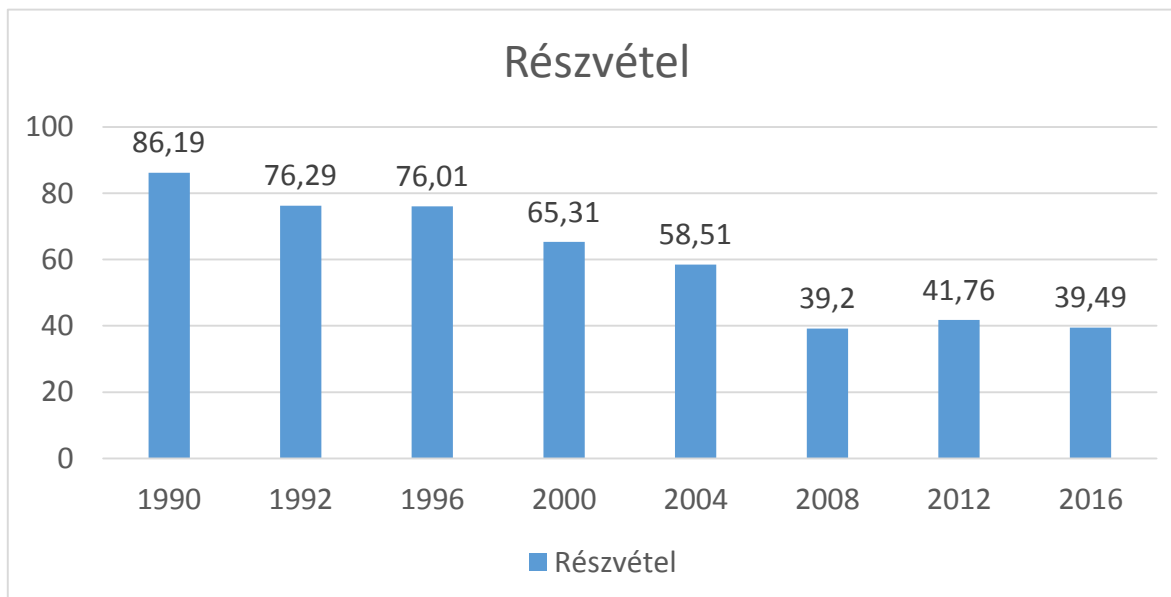
Romániában 2016. december 11-én rendezték meg a parlamenti választásokat, amelyet ezúttal – nagyrészt visszatérve a 2008 előtti szabályozáshoz – megyei listás, arányos rendszerben szerveztek meg. A pártok egy képviselőházi és egy szenátusi listát állítottak mindegyik választókerületben. A 41 megyén kívül a főváros külön választókerületet alkotott, továbbá a külföldön élő románok számára is kialakítottak egy választókerületet. A zárt megyei listákon a pártok által megállapított sorrendben szerepeltek a jelöltek, akik az adott lista által kapott szavazatok függvényében, az első körös választókerületi mandátumkiosztás után a maradékszavazatok országos elosztása nyomán jutottak be a román törvényhozásba. A parlament létszáma jelentősen lecsökkent az előző törvényhozás létszámához képest, 134 szenátori és a 329 képviselői mandátumot osztottak ki, azaz a két ház végleges összesített létszáma 463 lett.

A parlamenti küszöb 5 százalékos, a pártszövetségek számára emelt szintű küszöb van érvényben, míg létezik egy alternatív küszöb is: ennek értelmében azok a választási szereplők is teljesítik a bekerülési küszöböt és eredményüknek megfelelő arányban részt vesznek a mandátumkiosztás folyamatában, akik 5 százaléknál kevesebb érvényes voksot gyűjtenek, ám legalább 4 megyében megkapják az érvényes szavazatok legalább 20 százalékát. A gyakorlatban ez a rendelkezés csupán a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) számára jelentett biztos parlamenti jelenlétet, a román pártok közül ugyanis egyik sem rendelkezett olyan területileg koncentrált szavazói bázissal, amely ennek az alternatív küszöbnek a megugrását lehetővé tette volna.

A 2016-os parlamenti választásokon először levélben is szavazhattak a külföldön élő és ott állandó vagy ideiglenes lakcímmel rendelkező román állampolgárok, ehhez szeptember 14-ig regisztrálniuk kellett a választói névjegyzékbe. Ezzel rendkívül kevesen, csupán 8889-en éltek és végül 4561 levélszavazat érkezett, azaz a szavazás eredményére semmilyen lényegi befolyással nem volt ez az új lehetőség.

A választásokon a részvételi arány alacsony volt, országosan csupán a szavazati joggal rendelkező állampolgárok 39,45 százaléka adta le szavazatát. Az eddigi parlamenti választások részvételi arányához képest ugyanakkor ez nem jelent kiugróan alacsony szintet,

a 2008-as választások óta – amióta az elnökválasztást nem a parlamenti választásokkal egy időben szervezik – nagyságrendileg ugyanilyen mértékben járulnak az urnák elé.

Voltak olyan megyék Erdélyben, ahol a részvételi arány meghaladta a 2012-es parlamenti választásokon mért értéket, ilyen megyének számít Bihar, Kolozs és Szilágy megye, míg Hargita megyében megközelítőleg ugyanakkora volt a részvétel, mint négy évvel ezelőtt.

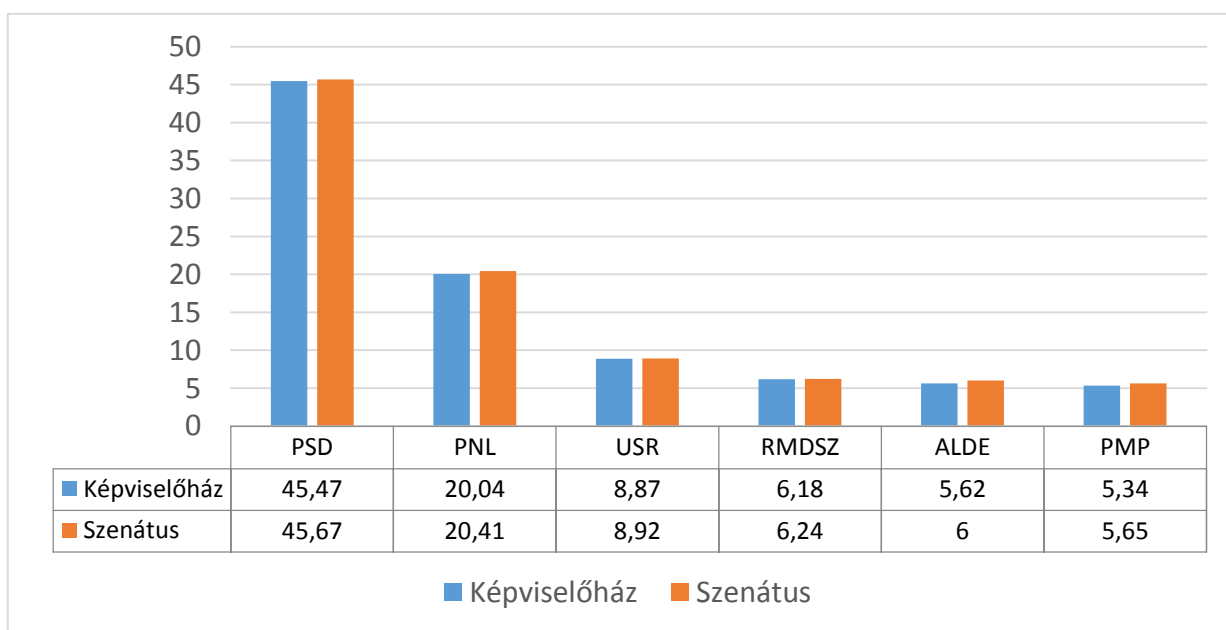
A részvételi adatok elemzéséből kiderül,¹ hogy az RMDSZ-re szavazó romániai magyarok részvétele meghaladta a román nemzetiségű szavazók részvételi arányát, ez pedig az elmúlt választásokhoz képest meglepő pozitív fejlemény. A jó magyar eredmények tulajdonképpen ennek tulajdoníthatók, azaz annak, hogy az alapvetően alacsony országos részvételhez képest a magyarok részvétele néhány százalékponttal jobban alakult. Ennek számos oka lehetett, az RMDSZ-MPP közötti megegyezés, a magyar közösséget az utolsó hetekben hergelő Horváth Anna-ügy és csíksomlyói búcsú körüli botrányok, illetve talán legfontosabbként a magyar kormány, személyesen Orbán Viktor miniszterelnök szavazásra buzdító nyilatkozatai, valamint az ezekkel párhuzamosan érkező magyarországi médiahatás. Mivel Romániában a kampányszabályok jelentősen szigorodtak, továbbá az országban hétfvégén kampánycsend volt, a magyarországi közmédia folyamatos híradásai, amelyek a

¹ <http://itthon.transindex.ro/?cikk=26365>

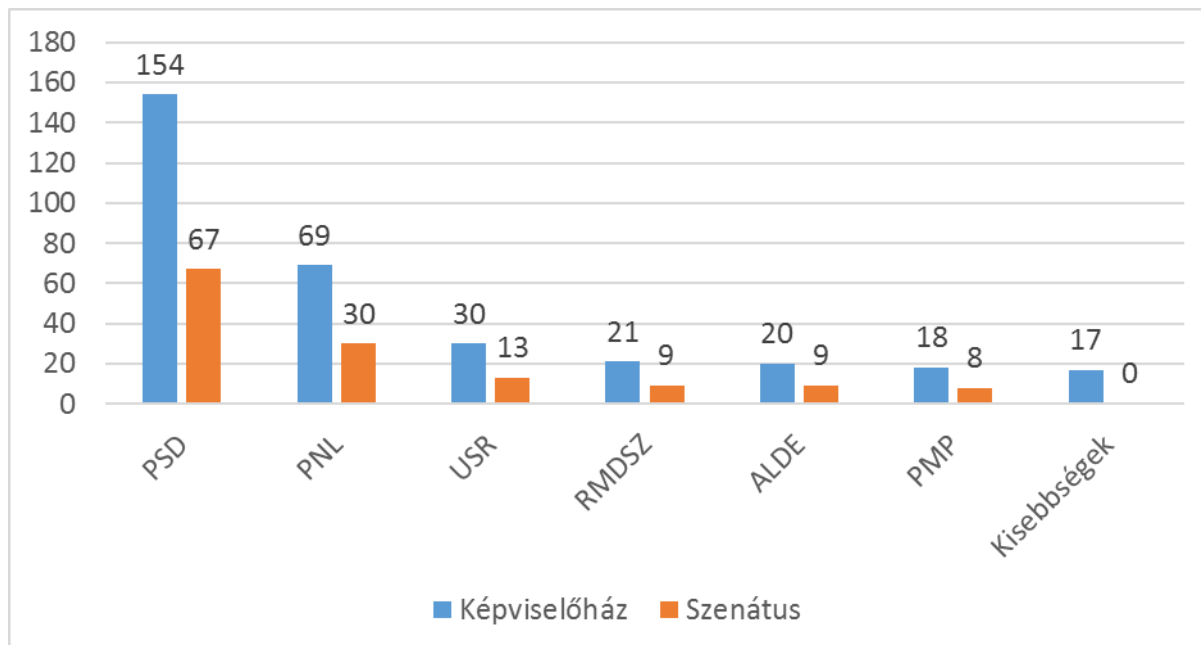
romániai választásról szóltak, nem elhanyagolható segítséget jelenthettek a magyarok mozgósításában.

Eredmények

Az országos eredmények tekintetében elmondható, hogy a Szociáldemokrata Párt (PSD) fölényes győzelmet aratott és a Liberálisok és Demokraták Szövetségével (ALDE) együtt kényelmes parlamenti többséget szerzett. A Nemzeti Liberális Pártnak (PNL) nem sikerült mozgósítania szavazótáborát és a szavazatok csupán 20 százalékát kapta, míg új pártként a Mentsétek meg Romániát Szövetség (USR) 9 százalék körüli eredménnyel végzett. Az RMDSZ a vártnál jobb eredményt ért el, a voksok több mint 6 százalékát kapta, végül hatodik alakulatként Traian Basescu volt államfő pártja, a Népi Mozgalom Párt (PMP) is átlépte az 5 százalékos parlamenti küszöböt.

A mandátumok eloszlása a következőképpen alakult:

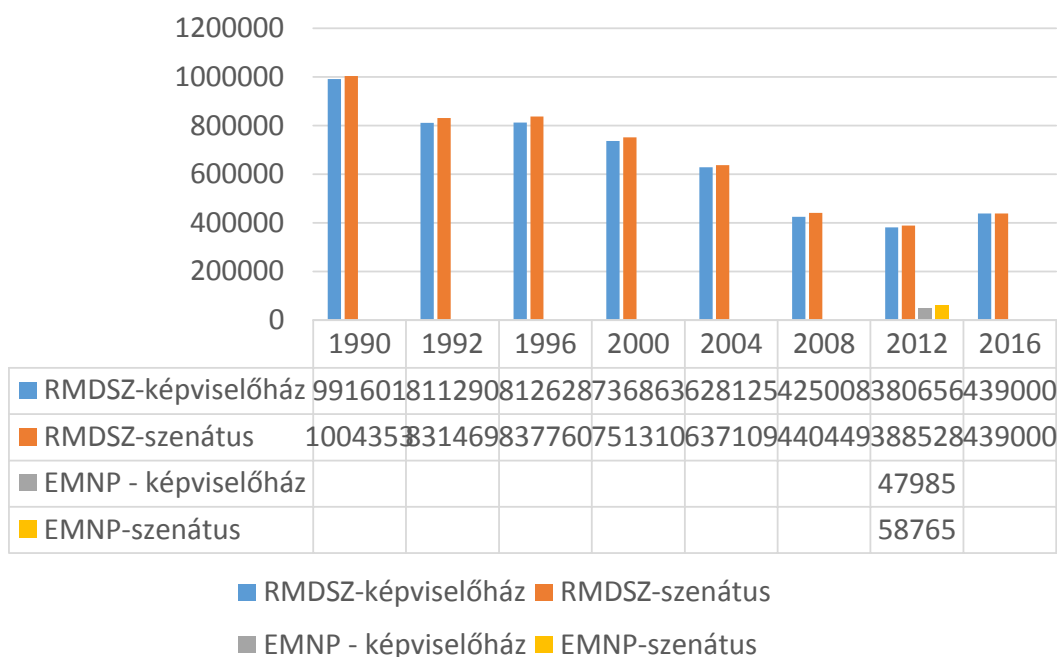

Látható, hogy a PSD-ALDE koalíciónak a képviselőházban 174 képviselője van, ez az összes mandátum 52,88 százaléka, a szenátusban pedig 76 szenátorral rendelkeznek, ez 56,71 százalékot tesz ki. Ha a képviselőházban a nemzeti kisebbségek 17 képviselőjét a kormányoldalhoz számítjuk, akkor a kormánytöbbség 58,05 százalékra nő. Ez a helyzet azt eredményezi, hogy bár Liviu Dragnea szociáldemokrata pártelnök az ellenzéki pártok közül egyedül az RMDSZ-el nem zárta ki az együttműködést, a kormányoldal pártjainak nincs szüksége a magyar szervezet szavazataira, így a felek csak a parlamenti együttműködésben egyeztek meg. Érdekesség, hogy a két házban együttvéve és a kormányoldal mandátumaihoz hozzáadva az RMDSZ mandátumait, 64,14 százalékkal elérhető közelségbe került az alkotmány-módosításhoz szükséges kétharmad.

Az RMDSZ listájára érkezett szavazatok

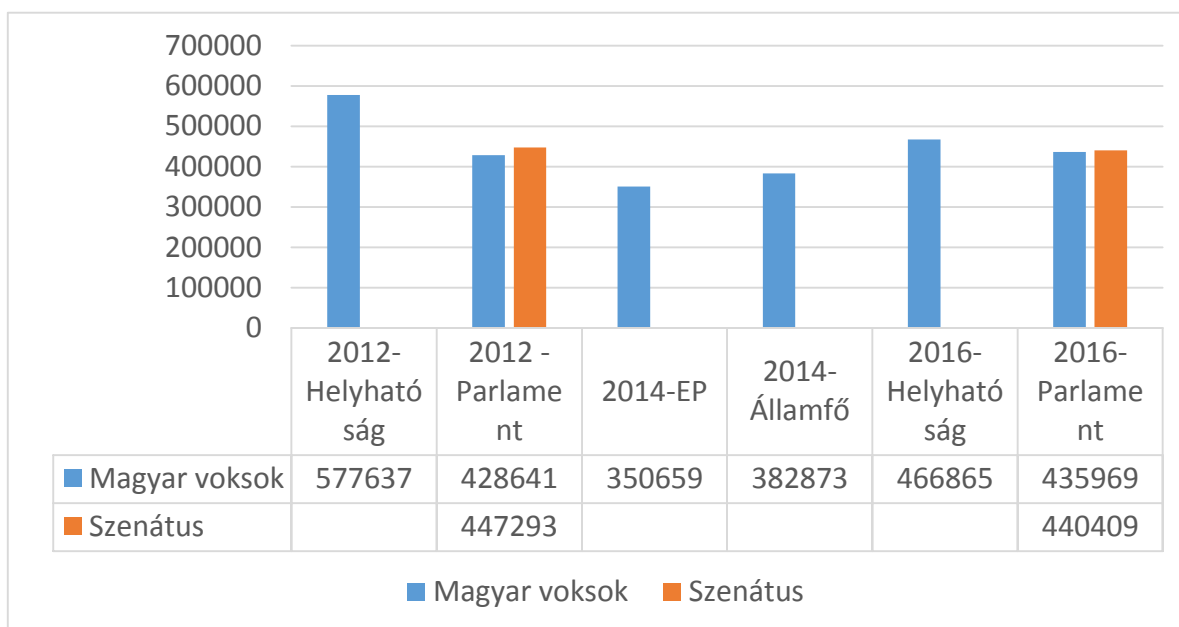
A Magyar Polgári Párt (MPP) számára két biztos befutó helyet átengedő RMDSZ listáira 435 969 (képviseelőház), illetve 440 409 (szenátus) érvényes szavazat érkezett, ez az összes voks 6,18, illetve 6,28 százaléka. Ezzel az eredménnyel az RMDSZ a negyedik legnagyobb frakciót alkotja a parlamentben 21 képviselővel és 9 szenátorral. Az előző ciklust a szervezet

18 képviselővel és 9 szenátorral kezdte. Érdeemes megnézni az RMDSZ eddigi parlamenti választásokon elért eredményeit, kiegészítve az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) 2012-es eredményeivel:

Látszik, hogy a szavazatok száma 2012-ig folyamatosan csökkent, a mostani választásokon viszont nagyjából a 2008-as szintet sikerült hozni.

Amennyiben az elmúlt négy év összes választásán magyar szervezetekre vagy jelöltekre leadott voksokat hasonlítjuk össze, látszik, hogy a mostani eredmény abszolút számban jelentősen elmarad a 2012-es helyhatósági választások eredményétől – amikor három magyar szervezet jelöltjei indultak – ugyanakkor jelentősen meghaladja az európai parlamenti vagy az elnökválasztások eredményeit:

Természetesen a fenti két táblázat abszolút számokkal dolgozik, a választási részvétel . amely éppen a 2012-es helyhatósági választáson volt a legmagasabb – változását nem veszi figyelembe.

Az alábbi térképen az RMDSZ erdélyi megyékben elért eredményeit ábrázoltuk, összehasonlítva az adott megyében élő magyarok arányával a 2011-es népszámlálás adatai szerint. Természetesen a népszámlálás óta eltelt években is változott, valószínűleg csökkent a magyarok aránya egyes megyékben, továbbá a felnőtt korú magyarok arányához való viszonyítás lenne a legpontosabb.

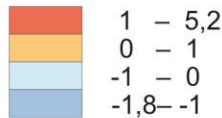

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

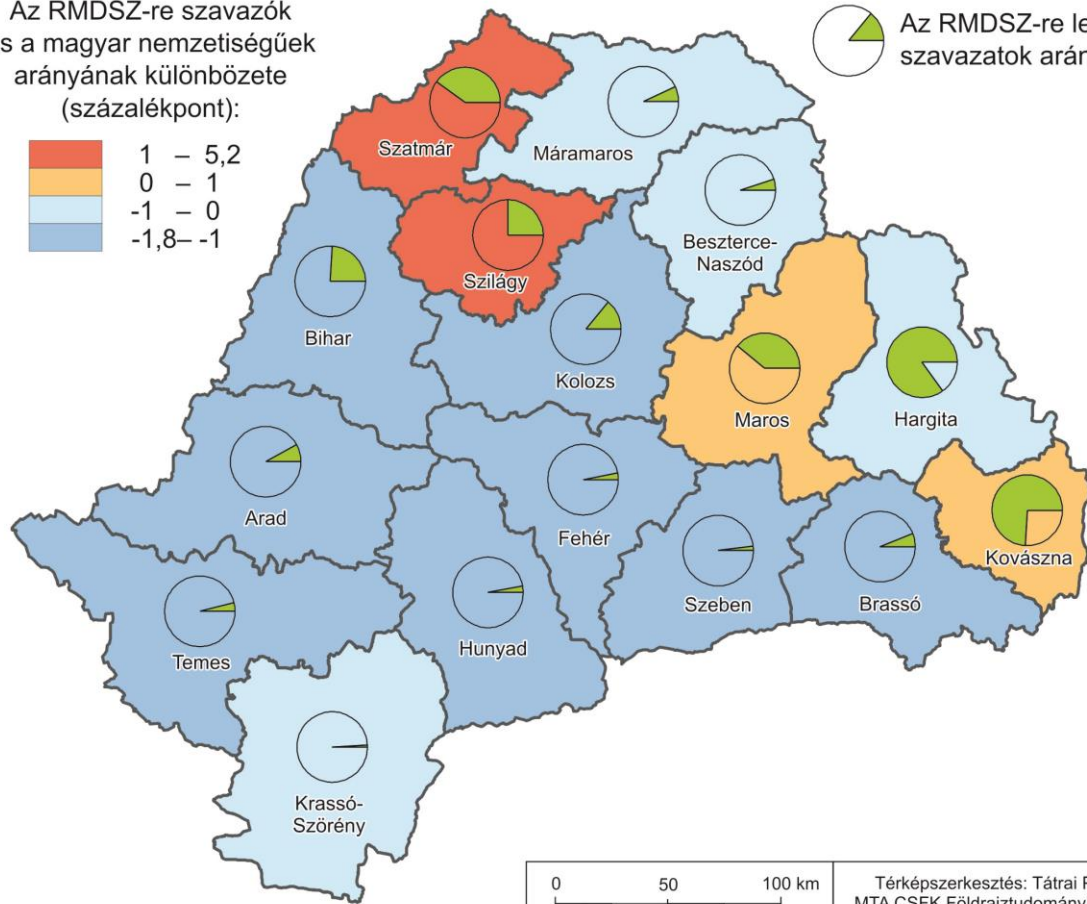
NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

A 2016-os parlamenti választásokon az RMDSZ-re szavazók aránya összevetve a 2011-es népszámláláson magát magyar nemzetiségűnek vallók arányával

Az RMDSZ-re szavazók és a magyar nemzetiségűek arányának különbsége (százalékpont):

Az RMDSZ-re leadott szavazatok aránya

Az adatokból az látszik, hogy az RMDSZ listái egészen kiemelkedő eredményt értek el Szatmár megyében, ahol a rájuk érkező szavazat az etnikai arányt magasan meghaladta, továbbá ebből a szempontból jól szerepelt még Maros, Máramaros és Szilágy megye is. Alig maradt el a két magyar többségű megye, Hargita és Kovászna, valamint Bihar és Kolozs az etnikai aránytól. Tájegységek tekintetében általánosságban elmondható, hogy Partium az etnikai arány fölött szerepelt, Székelyföld alig maradt el az etnikai aránytól, ám Közép-Erdély és a szórványmagyarság gyengébben szerepelt. Hargita megyén belül Gyergyószéken meghaladta az eredmény az etnikai arányt, Csíkszéken alig maradt el tőle, Udvarhelyszéken ez a különbség már kissé nagyobb volt.

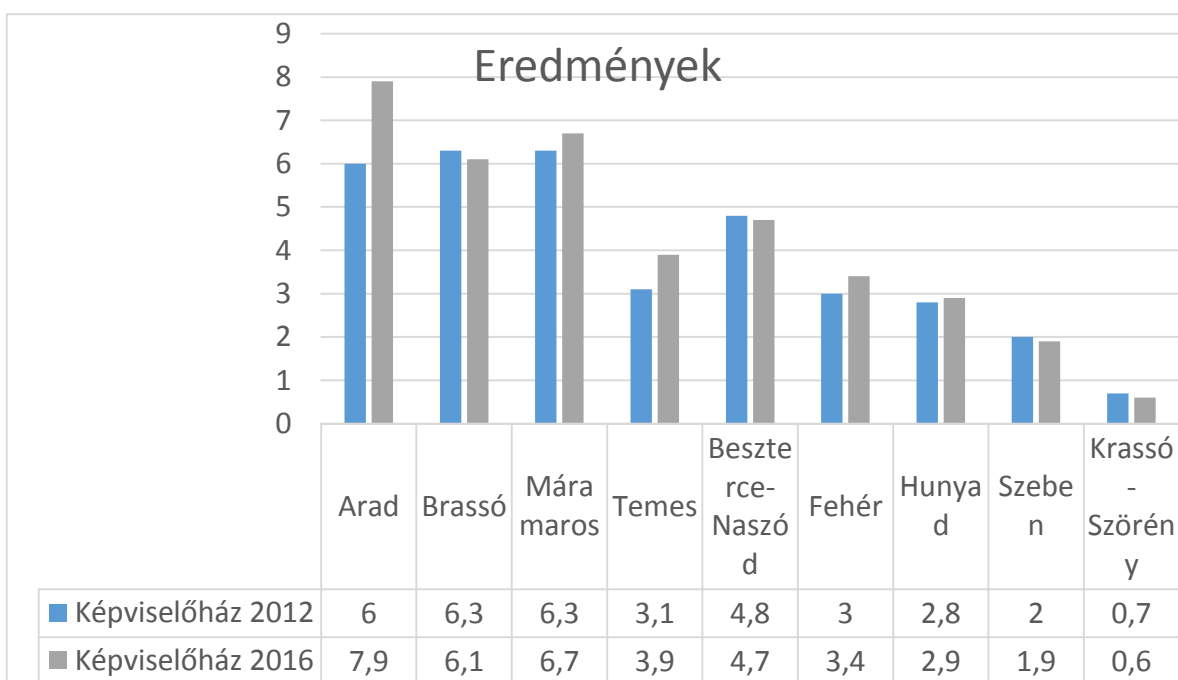
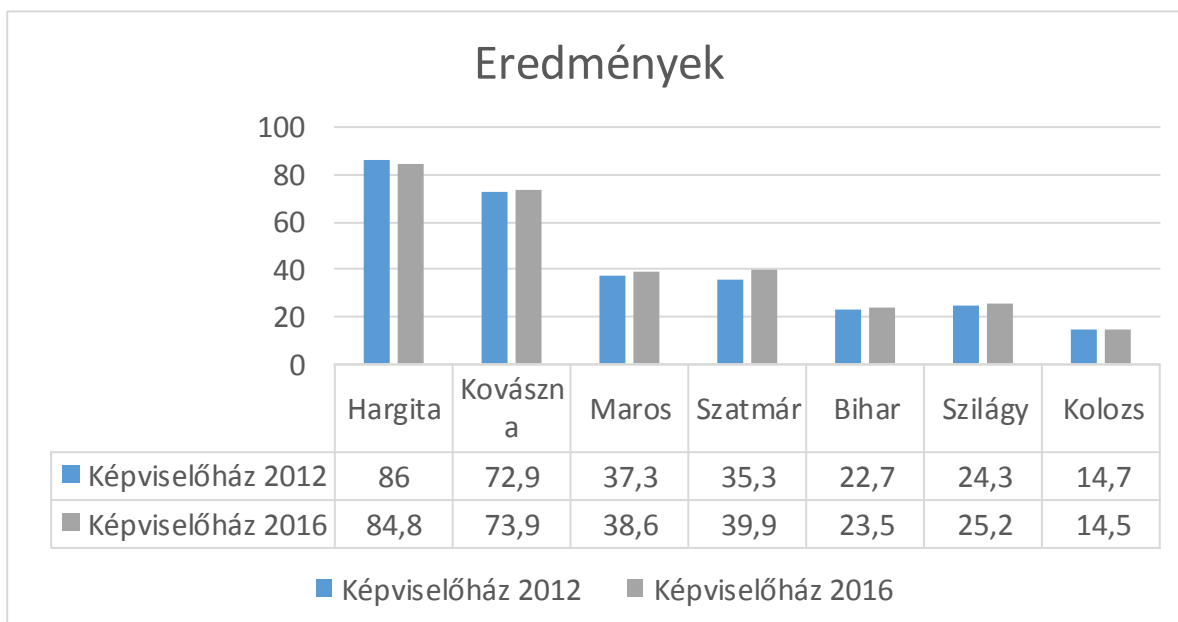
Cím: 1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

Telefon: +36 1 795 6590

E-mail: npki@bgazrt.hu

Web: www.bgazrt.hu/npki

Ha összeadjuk az RMDSZ és az EMNP 2012-es eredményeit, szintén a mostani nagyságrendű szavazatszámot és arányt kapjuk meg:

Amennyiben a szavazatszámok változását nézzük a 2012-es és a 2016-os, magyar szervezetekre leadott voksok vonatkozásában, akkor az látszik, hogy a partiumi megyékben és Kolozs megyében egyértelmű szavazatszám-növekedés következett be:

Megye	2012 Képviselőház	2016 Képviselőház	Különbség,%
Hargita	82 814 + 17 069 = 99 883	99 375	-0,5
Kovászna	40 352 + 10 812 = 51 164	50 135	-2
Maros	66 447 + 5610 = 72 057	68 564	-4,8
Szatmár	37 883 + 2636 = 40 519	42 957	+6
Bihar	40 408 + 6507 = 46 915	50 403	+7,4
Szilágy	18 498 + 1603 = 20 101	21 189	+5,4
Kolozs	27 650 + 3587 = 31 237	34 634	+10,9
Arad	8319	10 869	+30,7
Brassó	13 048	11 825	-9,4
Máramaros	8682	8780	+1,1
Temes	5943	8316	+39,9
Beszterce-Naszód	4699	4376	-6,9
Fehér	3664+131=3795	4135	+12,9
Hunyad	4674	4 714	+0,9
Szeben	2714	2559	-5,7
Krassó-Szörény	729	618	-15,2

A tömbmegyékben azonban csökkenés következett be a voksok száma tekintetében, Partiumban és Kolozs megyében tehát jelentős növekedés figyelhető meg, míg szórványban vegyes a képlet: Arad, Temes, Fehér, Hunyad és Máramaros megyékben növekedett a voksok száma, máshol csökkent. Hargita megyén belül Csíkszéken és Gyergyószéken növekedett a szavazatok száma, Udvarhelyszéken viszont csökkenés állt be.

A parlamenti választások eredményeképpen tehát baloldali, PSD-ALDE kormánya lesz Romániának, ez a felállás pedig a következő évekre nézve meglehetősen stabilnak néz ki, bár a román pártrendszer változásai gyakran szolgálnak meglepetésekkel. A Liviu Dragnea vezette koalíció – még ha nem is ő lesz a miniszterelnök – egyelőre nyitottnak mutatkozik az RMDSZ közeledésére és egy parlamenti együttműködésben állapodott meg a magyar szervezettel, ennek a megállapodásnak az eredményei a jövő év folyamán kezdhetnek konkrét formát ölteni. A román-magyar kapcsolatok fejlődése tekintetében az új román

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

kormány szándékai egyelőre nem látszanak tisztán, a külügyi tárca vezetésére esélyesként emlegetik Bogdan Aurescu volt tárcavezetőt is. Jelzésértékű lehet, hogy a 2018-ban sorra kerülő centenáriumi évfordulóra való felkészülés során a kormány figyelembe veszi-e a Romániában élő magyarok szempontjait.